

Filia Biblioteczna
w Strzeszkowicach

NIEDRZWICZAK

GAZETA MIESZKAŃCÓW GMINY NIEDRZWICA

NR 1/94/2002

ROK XIII

CENA 1,80 ZŁ

(w tym 7% vat)

ISSN 1233-9201

Prezentowany na zdjęciu wypadek wydarzył się na ulicy Lubelskiej w Niedzwicy Dużej; pomiędzy Szkołą Podstawową i Urzędem Gminy. Rankiem 6 lutego samochód ciężarowy marki Kamaz wjechał na chodnik i zaczępnął o drzewo powodując groźnie wyglądający wypadek. Na szczęście nie było ofiar. Wskutek uderzenia z ciężarówki wypadły worki z mąką.

ustawa o dostępie do informacji publicznej

Jawność działania urzędów

Od stycznia każdy obywatel może żądać odpowiedzi na pytania dotyczące działalności urzędów administracji publicznej. Urzędnik może informacji nie ujawnić tylko wtedy, gdy narusza ona jakąś określoną w prawie tajemnicę. Prawo do zadawania pytań i szukania informacji w urzędach, a także w związkach zawodowych, spółkach skarbu państwa i partiach politycznych daje obywatelom uchwalona przez Sejm 6 września ustawa o dostępie do informacji publicznej.

Nowa ustawa daje obywatelom prawo do pytania o wiele rzeczy, np. o to, kto uzyskał koncesję czy pozwolenie na budowę, ile kosztowała jakaś umowa między gminą a wykonawcą usługi (np. na odśnieżanie ulic). Od jej wejścia w życie urzędnik nie będzie mógł zataić informacji i zlekce-

ważyć obywatela samym tylko komunikatem, że jest to tajemnica czy informacja poufna. Będzie musiał to udowodnić, czyli podać podstawę prawną, na jaką się powołuje.

Dane demograficzne

Ile nas?

- Według stanu ewidencji ludności na dzień 1 stycznia 2002 roku ludność gminy Niedzwiczka to 10 750 osób, z czego:
 - kobiety - 5 524
 - mężczyźni - 5 226

- W 2001 roku Urząd Gminy Niedzwiczka odnotował:
 - 124 narodziny
 - 133 zgony
 - zawarcie 106 małżeństw (w tym 33 małżeństwa z terenu gminy i 73 małżeństwa, w którym jedno z małżonków pochodzi z terenu gminy)

- Zameldowano na pobyt stały 118 osób, zaś wymeldowano 86

KALENDARZ NIEDRZWICKI NA 2002 ROK

Szanowni Czytelnicy z przyjemnością przedstawiamy Wam Kalendarz Niedzwicki na 2002 rok. Trudności organizacyjne i techniczne sprawiły, że możemy to zrobić dopiero w lutym.

Ogólna sytuacja gospodarcza kraju nie sprzyja realizacji przedsięwzięć wydawniczych. Wysokie koszty wydawnicze, a także brak czasu, który redakcja poświęciła pracom przy wydaniu Zeszytów Niedzwickich spowodowały to, że pierwotnie chcieliśmy zrezygnować z przygotowania kalendarza. Okazało się jednak, że jest duże zapotrzebowanie na tego typu dodatek do gazety. Docierały do nas sygnały, że tego typu publikacja jest po prostu potrzebna i ludzie się o nią pytają. Kalendarze Niedzwickie wydawane w ubiegłych latach zagościły już w wielu domach i szkoda byłoby przerywać tę tradycję. W efekcie zmieniliśmy zdanie, pokonał nas trudności i przygotowaliśmy nowy kalendarz.

Kalendarz Niedzwicki na 2002 rok jest - podobnie jak poprzednie kalendarze - wspólną inicjatywą wydawniczą redakcji Niedzwiczaka i Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej. Życzymy Państwu - a także sobie samym - by ten kalendarz odmierzał nam wszystkim jak najwięcej udanych, pogodnych oraz szczęśliwych dni. /Redakcja/

Bystrzyca Lubelska

20 grudnia br. Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie wstąpienia gminy Niedzwiczka do Związku Komunalnego „Bystrzyca Lubelska”. Jest to związek gmin leżących w zlewni rzeki Bystrzycy. Celem tej organizacji gmin będzie podejmowanie wspólnych przedsię-

wzięć - głównie dotyczących ochrony środowiska. Współpraca w ramach „Bystrzycy Lubelskiej” może gminom wchodzącym w jej skład ułatwić pozyskiwanie pieniędzy na inwestycje ekologiczne z funduszy Unii Europejskiej.

/WT/

OKNA I DRZWI NA POLSKI KLIMAT

- okna PCV i aluminium
- stolarka sosnowa i mahoniowa
- drzwi wewnętrzne i zewnętrzne
- parapety i okapniki

KONKURENCYJNE CENY - RATY BEZ ODSETEKI

PHU DEDAL
- Niedzwiczka Duża ul. Kolejowa 63
- Lublin ul. Fabryczna 1A/9

ZADZWOŃ!
745 10 95

LUDZIE I HISTORIA

W najbliższym czasie trafi do sprzedaży kolejna - już trzecia - edycja Zeszytów Niedrzwickich. W tym numerze Zeszytów (podobnie jak w poprzednich) dominuje głównie tematyka historyczna. Wydanie nosi tytuł „Ludzie i Historia”. Na treść wydania składają się artykuły miejscowych autorów i historyków z Lublina oraz autentyczne teksty źródłowe. Na 100 stronach czytelnicy znajdą bogactwo informacji o przeszłości gminy Niedrzwica XIX i XX wieku. Obszerny tekst poświęcono dziejom rodziny Mazurkiewiczów - władającym dawniej Niedrzwicą Kościelną. Wiele ciekawych informacji można znaleźć w tekście o Fryderyku Tomke - niemieckim żandarmie, który w czasie okupacji był postrachem Niedrzwicy i najbliższych okolic. W Zeszytach znalazł się także

artykuł poświęcony kapliczkom i krzyżom przydrożnym w parafii Niedrzwica Duża. Publikacja przybliża także treść kroniki Szkoły Powszechnej w Niedrzwicy Dużej z lat 1923 - 1929, oraz postać Jana Dłota - kronikarza z Radawczyka, który w pierwszej połowie ubiegłego stulecia odnotowywał wiele wydarzeń na kartkach swojego pamiętnika.

Wydawcą Zeszytów jest Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Niedrzwickiej. Detaliczna cena jednego egzemplarza wynosi 7 zł. Cena nie jest wysoka, gdyż jest to publikacja niekomercyjna, finansowana przy pomocy budżetu gminy oraz budżetu województwa lubelskiego. Publikacja ta wydawana jest corocznie, a jej głównym zadaniem jest popularyzowanie wiadomości o naszej gminie oraz krzewienie lokalnego patriotyzmu. Okazją do promocji Zeszytów będzie walne zebranie Towarzystwa, które odbędzie się w marcu br.

Do tej pory tematyka Zeszytów Niedrzwickich dotyczyła głównie historycznej przeszłości naszych okolic. Władze Towarzystwa przemyślają się by przyszłoroczną edycję Zeszytów poświęcić tym razem tematyce innej niż historyczna. Czwarty numer Zeszytów mógłby być poświęcony przyszłości tj. perspektywom rozwoju naszej gminy, geografii, zagospodarowaniu przestrzennemu, ochronie środowiska, sposobom promocji gminy.

Informacja z Biuletynu Zarządu Gminy

Czyja zasługa?

W ostatnim Biuletynie Informacyjnym Zarządu Gminy Niedrzwica Duża zamieszczono informację o wykonanych zadaniach informacyjnych i remontowych w 2001 roku. Lista wykonanych zadań zawierała takie stwierdzenie „Szkoła Podstawowa w Strzeszkowicach; malowanie pomieszczeń, uzupełnienie sprzętu komputerowego”. Do naszej redakcji zadzwonił Czytelnik, któremu nie spodobało się,

że władze gminy przypisują sobie wykonanie tego zadania. Malowanie sal w Szkole Podstawowej w Strzeszkowicach jest bowiem efektem pracy, a także nakładów finansowych poniesionych przez rodziców dzieci uczęszczających do tej szkoły. Władze gminy nie wsparły finansowo tej akcji rodziców. Podobne akcje mieszkańców miały miejsce także w innych szkołach na terenie gminy.

NIEDRZWICZAK GAZETA MIESZKAŃCÓW GMINY NIEDRZWICA

- Redaguje zespół: Bartosz Mierzyński (red. naczelny), Jolanta Majewska, Krzysztof Gębura, Elżbieta Karczyńska Mierzyńska
- Zastrzegamy sobie prawo skracania tekstów i ich adiustacji
- Adres redakcji: 24-220 Niedrzwica Duża, ul. Lubelska 7, tel. 517 50 94. Wydawca: Elżbieta Karczyńska Mierzyńska
- Druk: F.H.U. Profis; Lublin, ul. Męczenników Majdanka 7, tel. 0602121286
- Adres w internecie: www.polska.lex.pl/prasa/Niedrzwiczak
- Adres e-mail: Niedrzwiczak@polska.lex.pl

Punkt informacyjny

W budynku agronomówki w Niedrzwicy Kościelnej powstał punkt informacyjny do spraw profilaktyki uzależnień. Informacji udziela fachowiec - terapeuta. O pomoc terapeuty można się zwracać przez dwa dni w miesiącu: 21 lutego, 4 i 21 marca, 8 i 18 kwietnia, 6 i 16 maja, 3 i 20 czerwca, 1 i 18 lipca, 5 i 22 sierpnia, 2 i 19 września, 7 i 17 października, 4 i 21 listopada, 2 i 19 grudnia. Godziny przyjmowania: poniedziałki 17⁰⁰-20⁰⁰, czwartki 8⁰⁰-11⁰⁰.

Oplatek przedsiębiorców

W dniu 25 stycznia br. Wójt Gminy zorganizował w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Niedrzwicy Dużej spotkanie oplatkowe dla osób prowadzących działalność gospodarczą z terenu gminy.

Duszpasterskie słowo wygłosił proboszcz krężnickiej parafii ks. dr Marian Bartnik. W oplatkowym spotkaniu uczestniczył lubelski wicestarosta Lucjan Orgasiński. Wójt powitał też zaprzyjaźnioną, jak sam się wyraził, dziennikarkę z Dziennika Wschodniego p. Grażynę Hryniewską.

O artystyczną oprawę imprezy zadbała miejscowa kapela ludowa, a także zespół tańca estradowego i ludowego Festa ze Szkoły Podstawowej w Niedrzwicy Dużej. Po-

Korekta ulicy

20 grudnia 2001 roku Rada Gminy dokonała korekty przebiegu ulicy Stefanów położonej w Niedrzwicy Kościelnej. Potrzeba korekty wynikała stąd, że krótki odcinek tej ulicy wytyczono po terenie prywatnym. Henryk Och miał pretensje do władz gminy. Wytyczono mu publiczną ulicę tuż pod oknem jego domu i to na należącym do jego rodziny terenie. Ten błąd został już naprawiony. Ulica Stefanów nie jest już usytuowana na terenie prywatnym. W wyniku tej korekty w przebiegu ulicy Stefanów pojawiła się więc przerwa.

czas imprezy zbierano pieniądze na rzecz zespołu Festa.

Oplatkowe spotkanie dla gminnych przedsiębiorców nie jest organizowane co roku. Wójt i Zarząd Gminy zadbał jednak o organizację tej imprezy w roku wyborczym. Za kilka miesięcy odbędą się wybory samorządowe, w trakcie których będą wybierani radni oraz wójt.

Niestety zaproszenia na tę imprezę rozsyłano wybiórczo. Zaproszeń nie otrzymało wiele osób prowadzących działalność gospodarczą a zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Gminy w Niedrzwicy Dużej. Zarówno 4 lata temu jak i obecnie zaproszenia nie otrzymała także nasza gazeta.

Widoczny powyżej spychacz zsunął się z platformy transportowej na skrzyżowaniu ul. Lubelskiej i Bychawskiej w Niedrzwicy Dużej. Potrzebna była interwencja dźwigu. Jeszcze na przystanku przed Szkołą Podstawową drogowcy usuwali skutki tej awarii.

Nieudane próby sprzedaży ...

Filtry w odwrocie

Firma Borg - która próbowała sprzedać mieszkańcom Niedrzwicy Dużej bardzo drogie filtry do wody - nie zakończyła tych transakcji finansowym sukcesem. Filtry zostawione w wielu domach jedynie na próbę, po upływie okresu próbnego - mimo żądań klientów - nie były demontowane, a firma upominała się o zapłatę. Sprawa została przez firmę skierowana na drogę postępowania sądowego. Sprawy o zapłatę za dostarczone filtry przeciwko dwóm mieszkańcom Niedrzwicy zakończyły się jednak niepomyślnie dla sprzedawcy filtrów. Wyrok Sądu Rejonowego w Kraśniku

z dnia 27 grudnia 2001 r. oddalił finansowe żądania firmy Borg.

Niedawno firma zaczęła demontować filtry z domów mieszkańców Niedrzwicy Dużej. Przy okazji demontażu przedstawiciele dystrybutora filtrów zawierali ugody z klientami, na mocy których klienci rezygnowali z finansowych pretensji wobec firmy Borg.

Aktualnie toczy się postępowanie karne przeciwko przedstawicielom firmy Borg. Pokrzywdzonymi są osoby, które - zdaniem policji - firma próbowała oszukać stosując wobec tych osób wymuszoną i mylącą formę sprzedaży.

Nowy doktorat

Proboszcz parafii w Krężnicy Jarej - ksiądz Marian Bartnik w ostatnim czasie doktoryzował się. Doktorat obronił pisząc pracę z zakresu teologii moralności. Tytuł tej pracy brzmi: „Doktryna życia kapłańskiego w ujęciu biskupa Józefa Sebastiana Pelczara (1842-1924)”. Ta praca doktorska na początku bieżącego roku została wydana w postaci książkowej nakładem oficyny wydawniczej Święty Paweł.

W lutym upływa rok od śmierci Tadeusza Wójcika - mieszkańca Kłodnicy, działacza Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Odszedł od nas człowiek prawy, który wiele serca i wysiłku włożył w „chłopską sprawę”.

Ogłoszenia bezpłatne

- * Sprzedam dwa maluchy tanie i na chodzie klatki na króle lub nutrie, wózek gospodarczy na motorowych kołach lub koła zapasowe do wózka. Wiadomość: Henryk Sobieraj, Niedrzwica Duża ul. Spółdzielcza 49, za torami
- * Komputerowe przepisywanie tekstów. Skanowanie. Wydruk laserowy i atramentowy w kolorze. Tel. 517-50-94
- * 1 stycznia 2002 zaginął pies (suka) owczarek kaukaski, czarny z dużym lśniącem włosiem, z obrozą na szyi. Na tylnych łapach lekko podpalany na białe. Za odnalezienie psa, lub udzielenie informacji umożliwiającej odnalezienie przewidziano nagrodę. Tel. 511-80-02

Sprzedaż biletów miesięcznych PKS na miesiąc marzec odbędzie się w dniu 20 II 2002 r. w Urzędzie Gminy w godz. 8⁰⁰-14⁰⁰

Urodzili się:

Pieczonka Jakub	28.12.2001	Niedrzwica Duża
Niezgoda Agata	29.12.2001	Niedrzwica Duża
Chapski Aleksander	04.01.2002	Niedrzwica Kościelna
Wójtowicz Michał	07.01.2002	Niedrzwica Duża
Kulik Michał	08.01.2002	Warszawiaki
Kępka Mikołaj	09.01.2002	Majdan Sobieszczański
Wojtyła Bartłomiej	10.01.2002	Marianka
Wojtyła Szymon	10.01.2002	Marianka
Wachowski Szymon	13.01.2002	Niedrzwica Duża
Świątek Martyna	14.01.2002	Krężnica Jara
Charlińska Natalia	14.01.2002	Niedrzwica Kościelna
Mendykowski Szymon	20.01.2002	Niedrzwica Kościelna
Wołoszyn Daniel	22.02.2002	Niedrzwica Duża

Na ślubnym kobiercu stanęli:

11.01.2002	Lewczyk Aneta z Niedrzwicy Dużej i Trepiak Mariusz z Marianki
26.01.2002	Bednarczyk Aneta z Niedrzwicy Dużej i Zięba Krzysztof
02.02.2002	Zgliniecka Ewa z Niedrzwicy Dużej i Mazurkiewicz Dariusz

Odeszli od nas:

Michalska Zofia	1.79	14.01.2002	Strzeszkowice
Wóźniacka Zofia	1.85	14.01.2002	Niedrzwica Kościelna
Paluch Janina	1.87	14.01.2002	Niedrzwica Duża
Zdeb Genowefa	1.89	20.01.2002	Niedrzwica Kościelna
Partyka Marian	1.72	21.01.2002	Sobieszczańska Kolonia
Karczmarczyk Bogumiła	1.76	22.01.2002	Krężnica Jara
Bochen Jerzy	1.41	23.01.2002	Niedrzwica Kościelna
Bielak Józef	1.81	24.01.2002	Marianka
Antoń Janina	1.82	29.01.2002	Niedrzwica Duża
Szuba Maria	1.86	02.02.2002	Niedrzwica Kościelna

Rodzinom Zmarłych składamy wyrazy współczucia

Wspomnienie

Tadeusz Wójcik (1934-2001)

W lutym upływa rok od śmierci Tadeusza Wójcika - mieszkańca Kłodnicy, działacza Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Odszedł od nas człowiek prawy, który wiele serca i wysiłku włożył w „chłopską sprawę”.

Zawiedziony polityką władz wobec wsi i rolnictwa, w ostatnich latach życia stał na uboczu wydarzeń. Zaskakiwała u Tade-

usza dogłębną znajomość i obiektywna ocena wielu problemów, a także odwaga w wyrażaniu poglądów (nawet jeśli były niepopularne) Dziś odczuwamy Jego brak.

Koledzy

Msza święta w intencji Śp. Tadeusza zostanie odprawiona w Kościele parafialnym w Kłodnicy dnia 24 lutego br. o godz. 9³⁰

Serdecznie dziękuję wszystkim pracownikom przedszkola w Niedrzwicy Dużej, radzie Rodziców, Samorządowemu Zespołowi Administracyjnemu, sąsiadom z ul. Wrzosowej, jak również wszystkim osobom, które uczestniczyły w pogrzebie mojej Mamy w woj. małopolskim.

Barbara Gąska

Na przekór trudnościom

Wieś Borzechów jest częścią parafii w Nie-drzewicy Kościelnej, której proboszczem jest ks. Jan Kielbasa. Idea budowy kościoła w Borzechowie powstała w 2000 roku. Grupa parafian z Borzechowa i okolic zwróciła się do ks. Jana Kielbasy czy nie podjąłby się budowy kościoła w tej miejscowości. Okoliczne wsie miały swoje świątynie, zaś w Borzechowie jeszcze wtedy była tylko kaplica. Idea wydała się proboszczowi godna poparcia, choć realizacja tego zamierzenia nie mogła być łatwa. Z rozważań zrodzonego przez księdza Jana Kielbasę w czasie wizyty duszpasterskiej w tej części parafii wynikało, że parafianie niemal w komplecie widzą potrzebę takiej inwestycji, choć jednocześnie wiele osób nie wierzyło, że takie zamierzenie może się udać.

Rok 2000, ogłoszony rokiem jubileuszowym zachęcał do podejmowania wyzwań. Ksiądz Jan Kielbasa wspomina, że zainspirował go także przykład krzyża na Giewoncie, postawionego przez tamtejszych parafian także na przełomie wieków.

Zaangażowanie

Przystąpiono więc do realizacji tego zamierzenia. Potrzeba zainwestowania dużych pieniędzy sprawiła, że ustalono miesięczną składkę na budowę kościoła w wysokości 100 zł od rodziny. Gdy przyszło do płacenia składek to zapal trochę ostygł, ale jednak bardzo wiele osób wytrzymało. Rodziny z Borzechowa i okolic wciąż opłacają tę składkę od lutego 2000 roku. Budowa kosztowała już 300 tys. zł (jest to koszt samych materiałów i niektó-

rych prac fachowych). Drugie tyle warta jest praca nieodpłatnie wykonana do tej pory przez mieszkańców Borzechowa i okolic. Na miejscu są wszyscy potrzebni przy budowie fachowcy.

Miejscowi fachowcy z powodzeniem podejmowali się wykonania bardzo skomplikowanych i trudnych prac. Warto podkreślić, że kościół jest budowany niemal wyłącznie własnymi siłami, tylko przy symbolicznym wsparciu z zewnątrz. Jest to możliwe dzięki ogromnemu zaangażowaniu mieszkańców Borzechowa i okolic. Ksiądz Kielbasa podkreśla, że świątynia ta jest darem serc ludzi ubogich. Ludzie na to przedsięwzięcie przeznaczali pieniądze, pracę i czas choć nierzadko nie było to dla nich łatwe, a dla wielu osób oznaczało to poważne trudności i wyrzeczenia.

Postęp prac

Świątynię zaprojektował inż. Roman Orlewski z Rzeszowa. Faktycznym organizatorem budowy jest Czesław Dziekanowski z Borzechowa. Inwestycja ta jest już bardzo zaawansowana, choć niewątpliwie jeszcze wiele

zostało do zrobienia. Trzeba jeszcze wspomnieć, że byli ludzie, którzy czynem i złym słowem przeszkadzali budowie tego kościoła. Zle intencje tych osób nie mogły jednak wygrać w konfrontacji z zapalem i ofiarnością większości mieszkańców. Świątynia jest już wyposażona w drzwi i okna. W kościele co niedziela odbywają się msze święte. Pierwszą Mszę świętą - pasterkę w dniu 24 grudnia 2001 roku - odprawił Metropolita Lubelski JE Abp Józef Życiński. Prace trwają, obecnie przy wykonaniu dachu. W najbliższym czasie planowane jest umocowanie najwyższej wieży zwieńczonej krzyżem, wznoszącym się 23,5 metra nad ziemią. Am-

Kościół w Borzechowie jest kościołem filialnym parafii w Nie-drzewicy Kościelnej. Świątynia nosi wezwanie Matki Boskiej Częstochowskiej, które zostało przejęte z istniejącej tu kaplicy. W starej kaplicy będzie się natomiast mieścić Katolicki Dom Młodzieży. Ksiądz Kielbasa ma szczęście do kościołów pod maryjnym wezwaniem. Budował bowiem wcześniej kościół w Koszarzewie pod wezwaniem Matki Kościoła oraz kościół Matki Bożej Różańcowej na Czubach w Lublinie.

BARTOSZ
MIERZYŃSKI

Azbest do kasacji

W Polsce azbest występuje w wielu wyrobach, głównie w płytach azbestowo-cementowych, których na dachach i elewacjach jest około 1 370 milionów m² oraz w wielu urządzeniach takich jak: wymienniki ciepła, chłodnie kominowe i wentylatorowe.

Płyty azbestowo-cementowe potocznie zwane eternitem, to materiał budowlany, ogniotrwały, wyrabiany z włókien azbestu spojonych cementem. Rozróżnia się płyty prasowane płaskie i nie prasowane - płaskie lub faliste.

Znajomość i przestrzeganie przepisów prawnych redukuje znacznie ryzyko kontaktu ludzi z azbestem oraz utwierdza ich w przekonaniu, że jest możliwe bezpieczne postępowanie przy usuwaniu azbestu i przy jego eksploatacji. Znajomość ta redukuje przesadny lęk przed azbestem i pozwala na uniknięcie zbędnego niekiedy usuwania materiałów zawierających azbest. Podstawowym aktem prawnym, w wyniku realizacji którego następuje sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest jest ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. Zgodnie z ustawą z 1997 o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest w 1998 r. została zakończona w Polsce produkcja płyt falistych azbestowo-cementowych, a wcześniej innych wyrobów zawierających azbest. Wprowadzono zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest z wyjątkiem wyrobów, których wykaz zamieszczony

● w załączniku do ustawy. Są to wyroby azbestowo-kauczukowe, przędza specjalna, szczeliwa, azbest włóknisty.

Ustawowo zamknięto okres stosowania w Polsce nowych wyrobów azbestowych. Istnieje natomiast problem usuwania zużytych wyrobów (odpadów) w sposób nie zagrażający zdrowiu ludzi i środowisku naturalnemu.

Rodzaje wyrobów zawierających azbest

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach. Klasa I obejmuje wyroby miękkie o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³, zawierające powyżej 20% azbestu. Łatwo ulegają uszkodzeniu mechanicznemu, czemu towarzyszy duża emisja włókien azbestu do otoczenia. Klasa II obejmuje wyroby twarde o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³, zawierające poniżej 20% azbestu. W przypadku mechanicznego

uszkodzenia, wyroby twarde (w przeciwieństwie do miękkich) emitują do otoczenia małe ilości włókien azbestu. Mniej groźne są też ich odpady. Niebezpieczeństwo dla zdrowia i środowiska stwarza natomiast mechaniczna obróbka tych wyrobów - cięcie, wiercenie otworów oraz niszczenie ich w wyniku zrzucania z wysokości podczas prac remontowych. Do tej klasy wyrobów należą: płyty azbestowo-cementowe faliste, płyty azbestowo-cementowe KARO (stosowane jako pokrycia dachowe głównie na terenach wiejskich), a także płyty płaskie wykorzystywane przy robotach elewacyjnych w budownictwie wielokondygnacyjnym. Azbest stosowany był również do produkcji płyt podłogowych PCW.

Przeciętna trwałość płyt azbestowo-cementowych określa się na 30 lat, okres eksploatacji innych wyrobów jest w zasadzie krótszy.

Identyfikacja i ocena wyrobów z azbestu w budynkach

Wyroby zawierające azbest nie były w Polsce oznakowane lub nazwane w sposób potwierdzający obecność w nich azbestu; skutkiem tego prace remontowe wykonywane w obiektach budowlanych prowadzą często do uszkodzenia tych wyrobów i powodują niekontrolowaną emisję włókien azbestu.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 14.08.98 r. w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych obowiązek dokonania przeglądu technicznego wyrobów oraz sporządzenia „Oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Ocena kończy się zsumowaniem przyjętej punktacji, a ostateczny wynik uzależniony jest m.in. od sposobu zastosowania azbestu, rodzaju azbestu, struktury powierzchni wyrobu z azbestem, możliwości uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem, wykorzystanie pomieszczenia; usytuowania wyrobu. Przy sumie punktów powyżej 60 (I stopień pilności) występuje konieczność bezzwłocznego podjęcia działań polegających na wymianie lub naprawie ocenianych wyrobów. Przy sumie punktów 35-55 (II stopień pilności) ocenę techniczną należy powtórzyć w ciągu 1 roku, zaś przy punktacji 25-35 (III stopień pilności) ocenę należy powtórzyć w ciągu 5 lat.

Postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest

Działania naprawcze (powyżej 60 pkt) powinny być podejmowane w szczególności wobec wyrobów miękkich oraz tych wyrobów twarde, które są narażone na uszkodzenia podczas eksploatacji. Zakres działań powinien być oparty na opinii specjalistów. Rodzaje tych działań to:

- **Zabudowanie**, czyli zamknięcie szklaną przegrodą przestrzeni w której znajduje się azbest, bez narażania samego azbestu. Zabudowa może być wykonana ze ścianek gipsowych, ceglanych, blachy itp.
- **Pokrywanie** urządzeń i instalacji, elewacji i dachów pokrytych płytami azbestowymi głęboko penetrującymi środkami wiążącymi azbest posiadającymi odpowiednią normę techniczną. Postępować tak można tylko z tymi materiałami i wyrobami, których stan techniczny i przyczepność do podłoża nie pogorszy się pod dodatkowym obciążeniem.
- **Usuwanie azbestu** - demontaż części lub całości materiałów wbudowanych. Działanie to powinno być prowadzone w warunkach szczelnego oddzielenia strefy pracy przy zastosowaniu specjalnych środków ochrony indywidualnej pracowników oraz technik minimalizujących pylenie azbestu.

Na ogół usuwanie azbestu z budynku ma charakter prac naprawczych. Prowadzone są one przed dużymi remontami. Podnoszą koszt ogólny remontu, ale jednocześnie zwiększają wartość obiektu. Właściciel lub zarządca, który podjął decyzję o usunięciu azbestu, ma obowiązek zgłosić ten fakt właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej w starostwie. Zgłoszenie powinno nastąpić 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót. Organ może nałożyć w drodze decyzji obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę, w odniesieniu do prac przy naprawie wyrobów zawierających azbest lub mających na celu jego usunięcie. Za przygotowanie i realizację robót związanych z usuwaniem azbestu odpowiada wykonawca. Roboty, podczas których powstają odpady azbestowe powinny być prowadzone wyłącznie przez wykonawców posiadających zezwolenie starosty na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych. Na wykonawcy ciąży również obowiązek związane z właściwym postępowaniem z odpadami, w tym z ich: usuwaniem, pakowaniem, oznakowa-

niem, przeniesieniem do miejsca składowania odpadów niebezpiecznych oraz prowadzeniem ich ewidencji.

Czego nie wolno robić ...

W trakcie jakichkolwiek prac z materiałami azbestowymi należy przestrzegać zakazu palenia i spożywania posiłków podczas pracy. Zabronione jest wywoływanie nieuzasadnionej emisji pyłów oraz obróbka materiałów zawierających azbest bez miejscowych odciągów pyłu. Zabronione jest także zbędne niszczenie materiałów azbestowych - kruszenie ich, miażdżenie, wleczanie po podłożu, zamiatanie miotłą miejsca wykonywania robót. Prace oczyszczające teren powinny być wykonywane z maksymalną starannością, przy zastosowaniu metod uniemożliwiających emisję pyłu azbestowego do środowiska. Prace te należy wykonywać na mokro z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego wyposażonego w filtry o dużej skuteczności. Niedopuszczalne jest oczyszczanie przy użyciu sprężonego powietrza. Nie należy czyścić płyt azbestowo-cementowych „na sucho” i używać do tego ostrych narzędzi trących, takich jak szlifarki, tarcze ściernie czy szczotki druciane.

Zakończenie

Proces usuwania z terytorium Polski wyrobów zawierających azbest przebiegać będzie bardzo długo, szacuje się go na około 30 lat. Przebieg tego procesu uzależniony jest zarówno od zamożności właścicieli obiektów zawierających azbest, jak i możliwości finansowych Państwa. Zagrożenie emisją włókien i pyłu azbestowego będzie miało miejsce przez kilka następnych dziesięcioleci. Może się ono zwiększyć na skutek nieodpowiedniego postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest i lekceważącego stosunku do szkodziwości azbestu. Stopień znajomości metod bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest jest w polskim społeczeństwie jeszcze niski. Dotyczy to również części firm prowadzących prace remontowe związane z usuwaniem wyrobów z azbestu. Usuwanie tych wyrobów przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy, zwiększa zagrożenie okolicznych mieszkańców pyłem i włóknami azbestu. Zagrożenie to zwiększają także niezabezpieczone place i drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest.

opr. Stanisław Przech

Lourdes

Lourdes leży w rejonie Górnych Pirenejów w południowej Francji i liczy około 17.000 mieszkańców. Dzięki objawieniom Matki Bożej w 1858 roku, miasto stało się maryjną metropolią świata. Co roku przybywa tutaj około 5 milionów pielgrzymów ze wszystkich kontynentów.

Już Rzymianie zbudowali tutaj twierdzę Mirambel, gdzie zatrzymywali się przed forsowaniem wysokich Pirenejów. Na przełomie VII i VIII w. Mirambel wpadła w ręce Saracenów /Arabów/ i stała się bazą do dalszych wypraw na podbój Galii. Karol Wielki postanowił oddać twierdzę Saracenom. Podczas długotrwałego oblężenia twierdzy, kiedy zapasy żywności Saracenów wyczerpywały się, miało miejsce znamienne wydarzenie: nad głowami oblegających ukazał się olbrzymi orzeł. Unosił w szponach wielką rybę. Na oczach całego wojska wzbił się nad basztą twierdzy i tam upuścił zdobycz. Dowódca Saracenów - Mirat - posłał od razu gońca z żywą jeszcze rybą do Karola Wielkiego. Chciał w ten sposób powiedzieć, że oblegani nieprędko się poddadzą. Wtedy to biskup Turpin z Puy udał się do twierdzy, aby w imieniu króla podziękować za otrzymany prezent. Przy okazji zaapelował w płomienistych słowach, aby Mirat przyjął wiarę chrześcijańską i uznał się lennikiem Matki Bożej, skoro nie chce poddać się, najsłynniejszemu z żyjących rycerzy chrześcijańskich - Karolowi Wielkiemu. Ku zdumieniu wszystkich Mirat zgodził się przyjąć chrzest. Otrzymał imię Lorus. Zamek i przyległe ziemie oddał Matce Bożej, nabywając tym samym prawo pobytu na stałe w tym miejscu. Karol Wielki uznał taki stan rzeczy i odstąpił od oblężenia. Z czasem twierdza i okolica zwana Lorus przekształciła się w Lourdes. Herb miasta przedstawia trzy wieże. Na najwyższej /środkowej/ widoczny jest orzeł z rybą. Do dziś we wschodniej części zamku pokazuje się tzw. „Skalę orla”, którą upamiętnia tamto wydarzenie. Przez wiele pokoleń istniał zwyczaj opuszczania flagi zamkowej, aby wywieszać flagę niebieską - dla podkreślenia, że okolica jest lennem Matki Bożej. Ten zwyczaj nabrał szczególnego znaczenia w 1858 roku, kiedy to Matka Boża ob-

jawiała się Bernardcie Soubirous. Spontanicznie rodzi się myśl, że Maryja była niejako u siebie. Od tego czasu Lourdes jest na nowo oblegane, ale już przez pielgrzymów. Należy dodać, że dogmat o Niepokalanym Poczęciu NMP został ogłoszony w 1854 roku.

Ojciec Święty Jan Paweł II, ogłosił w 1992 roku Światowy Dzień Chorych. Pielgrzymi przybywają tu ze wszystkich stron świata, aby modlić się i prosić o zdrowie. Wielu ludzi odzyskało tu zdrowie nie tylko ciała, ale i duszy np. Alexis Carell. W Lourdes działa Międzynarodowa Komisja Lekarska, która orzeka stan powrotu do zdrowia ludzi nieuleczalnie chorych. Stwierdzono ponad 60 przypadków cudownych uzdrowień. Chorzy przy pomocy pielęgniarki zanurzani są w cudownej wodzie po odmówieniu wspólnej modlitwy. Charakterystyczna jest procesja eucharystyczna, prowadzona przez biskupa, a po jej zakończeniu chorzy otrzymują błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem. Chorzy są przywożeni także na wózkach. Pięknie wygląda nabożeństwo różańcowe, poszczególne nacje odmawiają dziesiątek różańca w swoim języku. Po każdym dziesiątku różańca wspólny śpiew „Ave Maryja”. Pielgrzymi nabywają dewocjonalia i wodę z Lourdes. Wodę pobiera się przy specjalnie przygotowanych kranach. W Lourdes jest także Droga Krzyżowa usytuowana na pobliskim wzgórzu. Obok dwupoziomowej bazyliki i grotty objawień płynie rzeka Gave mająca swe źródła w górskich Pirenejach. W rocznicę pierwszych objawień 11 lutego przypada święto NMP z Lourdes; a w tym roku X Światowy Dzień Chorych.

Byłem w Lourdes 5-9.08.1998 roku. Przeżycia duchowe, codzienne uczestnictwo we Mszy świętej i podziwianie walorów turystycznych okolicy przy i temperaturze 25-30 stopni.

Ks. Marian Kaczmar

„pajacyki” przy opracowywaniu strategii gminy Niedzwica Duża

Strategia - komedia

Władze naszej gminy zleciły w ubiegłym roku opracowanie strategii rozwoju gminy przez firmę z Lublina Centrum Integracji Obszarów Wiejskich z Unią Europejską w Lublinie. Koszt tego opracowania oszacowano na kwotę 11 tys. zł. Można mieć poważne uwagi co do sensowności i sposobu opracowania tego dokumentu. Niestety Zarząd Gminy wybrał do opracowania tej strategii instytucję, co do której można było wcześniej mieć wątpliwości czy swoją pracę wykona solidnie.

Robocze materiały przygotowane przez Centrum nie są najlepszej jakości. Osoby, które się z tymi materiałami zapoznały (m.in. radni, urzędnicy) mogły się np. dowiedzieć, że gmina Niedzwica powinna wydać pieniądze na budowę np. wodociągu w miejscowości Wólka Mieczysławowa.

Tego typu „pajacyki” dostrzegane w toku prac nad strategią prawdopodobnie biorą się stąd, że Centrum zbyt bardzo ułatwia sobie pracę. W strategii opracowanej na potrzeby jakiejś innej gminy np. zmienia się nazwy miejscowości i strategia dla naszej gminy jest już prawie gotowa. Tyle, że przy korzystaniu

z takiego szablonu można zapomnieć zmienić jakiejś nazwy i wychodzi taki pajacyk, że np. nasza gmina powinna wybudować oczyszczalnię ścieków w Niedźwiadzie oraz wodociąg w Czerwonce Poleśnej. Brzmi to dziwnie - komicznie i tragicznie zarazem.

Budowa tych inwestycji przez naszą gminę ma jednak podobny sens co zlecenie przygotowania strategii gminy nieodpowiedzialnej firmie, która niezbyt przykładą się do pracy. Choć te i inne błędy zostaną usunięte ze strategii to jednak można mieć wątpliwości co do wydawania pieniędzy na strategiczny dokument, który jest zmodyfikowaną przeróbką opracowania przygotowanego z myślą o kimś innym.

Przy opracowaniu tej strategii marnowano też czas wielu osób - radnych i urzędników z naszej gminy. Frekwencja spotkań, na których dyskutowano o tej strategii stopniowo malała, gdyż w miarę pojawiania się kolejnych „pajacyków” pojawiała się coraz więcej wątpliwości co sensowności takiej pracy. Na obecności na takich posiedzeniach przestało zależeć nawet wójtowi czy przewodniczącemu rady gminy. /B. Mierzyński/

Kącik poetycki ...

Nietutejsza

Jak obcy ptak
Co wypadł z gniazda
Jak liść
Porwany wiatrem
Błądząc po krawędziach życia
Chcę uciec przed światem
Jak noc przed nadchodzącym świtem
Dogania mnie strach
Przed tym co było
Przed tym co jest
Przed tym co będzie
Zapalam świecę zobojętnienia
I zasypiam
Odurzona zapachem teraźniejszości

Słyszeliście?
Szelest myśli
na dnie duszy ...
Słyszeliście?
Krzyki ramion
w mroku samotności ...
Słyszeliście?
Płacz sumienia
w zagubieniu ...
Ja słyszałam
Kiedyś ...
w ciszy ...
w zapomnieniu.

Okno

W moim pokoju życia
jest małe okienko
wysoko
pod sufitem
co dzień wyciągam ręce
staję na palcach
by dotknąć
choć parapetu

Niewiadoma

Jesteśmy jak równanie
Z jedną niewiadomą
Osobistą
Dla innych bez znaczenia
Każdym słowem
Każdym gestem
Szukamy rozwiązań
Szukamy
Siebie
Umierając
dajemy odpowiedź
Składając ją
Na ołtarzu chwil
Jasných
Ciemnych
Zapomnianych

Agnieszka Kaczorowska-Żydek

Przedszkole

Do przedszkola w Niedzwicy Dużej uczęszcza 117 dzieci. Przedszkole liczy 5 oddziałów: jeden oddział 3 i 4-latków, jeden oddział 5-latków i 3 oddziały 6-latków (tzw. klasy zerowe). W przedszkolu pracuje 5 osób z obsługi oraz 7 nauczycielek. Dyrektorem przedszkola jest p. Barbara Gąska. Przedszkole w Niedzwicy Dużej istnieje już wiele lat. Początki tej instytucji nie są jednak dobrze udokumentowane. Nie znamy także daty rozpoczęcia działalności przez przedszkole.

19 stycznia przedszkolaki z Niedzwicy Dużej bawili się na zorganizowanym w przedszkolu balu karnawałowym. Dzieci i ich rodzice brały udział w przygotowaniu tego balu. Przebrania karnawałowe były bardzo ciekawe. Było dużo zabawy. Nie zabrakło słodczy. W czasie balu dzieci odwiedził Święty Mikołaj.

Nagane praktyki na rynku produktów rolnych

Nie daj się oszukać

W ostatnim czasie na terenie województwa pojawiły się firmy, które prowadzą „działalność skupową”, a po przeprowadzeniu „skupu” znikają nie płacąc pieniędzy za dostarczone im przez rolników płody rolne. Przykładem takiej firmy jest „Inwesta” z Gdyni, która miała swoje punkty skupu w miejscowościach: Horodło, Jabłonna, Kamień, Zakrzew. „Inwesta” kupowała psze-

nicę oferując rolnikom atrakcyjną cenę. Niestety firma ta więcej nie pojawiła się i nie wypłaciła rolnikom należnych pieniędzy. Skala tego zjawiska jest dość duża. Zostało oszukanych wielu rolników. Aby nie dać się oszukać przed dokonaniem sprzedaży warto zasięgnąć informacji o danej firmie w Urzędzie Gminy lub w Lubelskiej Izbie Rolniczej - tel. 444 25 33, 444 25 44.

Wyniki konkursu w sklepie groszek

Lista osób nagrodzonych w konkursie:

Telewizor - Anna Oleszek; rower górski - Grzegorz Bednarz; odkurzacze - Stanisław Tuziński; żelazko - Ewa Waszczyk; garnki - Julita Zawadzka; serwis do kawy - Adam Adamczyk; Jolanta Belcik; Bożena Krawczyk; talerze - Emil Masiak; koc - Małgorzata Paluch; Agnieszka Kępka; plecak - Zofia Janeczko i Julita Zawadzka; torba „fazer” - Agnieszka Tomczyk; Polar - Barbara Rzedzicka; zestaw tac - Dariusz Depta

Lista osób nagrodzonych w konkursie „Lubelli”

I m. Kamil Parakowski ze Strzeszkowic - „Kukurudziak złocisty”
II m. Sebastian Zdeb z Majdanu Sobieszczańskiego - „Puzio Master”
III m. Magda Skrzypczak z Niedzwicy Dużej - „Klaczek”

Odbiór nagród 16 lutego 2002 r. w sklepie „Groszek” w Niedzwicy Dużej

Wizyta w przedszkolu

15 stycznia br. w przedszkolu w Niedzwicy Dużej odbyło się spotkanie z przedstawicielem redakcji Niedzwiczaka - Bartoszem Mierzyńskim. Dzieci dowiedziały się jak powstaje gazeta. Z ich strony padło bardzo wiele pytań. Pytania te dotyczyły procesu wydawniczego i zawartości gazety. Przedszkolaki pytały się m.in. dlaczego w Niedzwiczaku jest mało artykułów pisanych z myślą o dzieciach

i podpowiadały, że trzeba to zmienić. Były też pytania techniczne dotyczące drukowania gazety oraz pracy na komputerze. Nie zabrakło też pytań z całkiem innych dziedzin. Dzieci bardzo chętnie wracały do swoich ulubionych tematów tj. pokemonów i sportowych wyczynów Adama Małysza. Przedszkolaki otrzymały egzemplarze gazety, plan Niedzwicy Dużej oraz niedzwickie widokówki.

„Babcia, Babcia to mała dziewczynka co kiedyś miała usta jak malinka. Mamę i Tatę dawno wychowała, za to w prezencie wnuki dostała. To właśnie my!”

Przedszkolaki świętują dzień Babci i Dziadka

W dniach 23 i 24 stycznia 2002 r. w przedszkolu w Niedzwicy Dużej zgromadziło się wielu wspaniałych gości - Babci i Dziadków. Z okazji ich święta dzieci z oddziałów zerowych oraz grupa maluszków podczas uroczystości zaprezentowały przybyłym gościom część artystyczną, na którą składały się wiersze, piosenki oraz tańce. W ten sposób dzieci dziękowały za dobroć oka-

zywaną im przez babcie i dziadków. Następnie podczas wspólnego poczęstunku przygotowanego przez dzieci z pomocą pań wychowawczyń babcie i dziadkowie opowiadali jak wyglądały ich dziecięce zabawy, w które oczywiście wspólnie się bawili. Ten dzień upłynął nam bardzo radośnie. Zgromadzeni goście także nie kryli lez wzruszenia. /Barbara Gąska/

AS FOTO WIDEO STUDIO

Niedzwica Duża, UL. DWORCOWA 8

oferuje

- zdjęcia dowodowe, paszportowe itp.
- fotografie ślubne i wideofilmowanie
- wywoływanie filmów i wykonywanie odbitek fotograficznych

SKLEP ODZIEŻOWO-OBUWNICZY NIEDRZWICA DUŻA UL. LUBELSKA 11

poleca szeroki asortyment:

- chemii gospodarczej i kosmetycznej
- odzież damską, męską, dziecięcą
- bieliznę, rajstopy, skarpety
- obuwie
- garnitury
- pościel, kołdry, ręczniki
- atrakcyjne ceny

Zapraszamy!

NAGROBKI

**GRANIT
KRAJOWY,
IMPORTOWANY**

BLATY
PARAPETY
SCHODY

**TANIO POLECA
PRODUCENT**

**ZAKŁAD KAMIENIARSKI
STRZYŻEWICE - RECHTA**
tel. (081) 566 66 60

SPRZEDAŻ NA RATY

ORGANIZUJESZ WESELE?

WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU AGD
PROONUJE CI:

- ★ BOGATĄ ZASTAWĘ STOŁOWĄ (DO 500 OSÓB)
- ★ DUŻE GARNKI KUCHENNE
- ★ CHŁODNIĘ Z TRANSPORTEM NA MIEJSCE
- ★ INNE AKCESORIA WESELNE

PONADTO U NAS ZAMÓWISZ OPRAWĘ
MUZYCZNĄ UROČYSTOŚCI WESELNEJ
NA STAŁYM - DOBRYM POZIOMIE ZAPEWNI
CI TO ZESPÓŁ MUZYCZNY „PAJANS”

UMIARKOWANE CENY, MIŁA OBSŁUGA!

**ADAM KUNA
NIEDRZWICA DUŻA
UL. KRAŃCOWA 5
(boczna ul. Bychawskiej)
TEL. 517 56 42**

PHU „AL-BUD”

Zbigniew Jaworski, Niedzwica Duża, ul.
Lubelska 3, tel.: 517 52 09

- ★ glazura
- ★ terakota
- ★ siding biały
- ★ panele ścienne
- ★ panele podłogowe

**OKNA PCV
ZIMĄ TANIEJ**

RACHUBA

- BIURO USŁUG RACHUNKOWYCH
- KSIĘGOWOŚĆ
- PŁACE
- VAT DLA ROLNIKÓW

• ROZLICZENIA:
Z URZĘDEM SKARBOWYM I ZUS
24-220 NIEDRZWICA DUŻA
ul. LEŚNA 12, tel. 517 59 39